

11

KTM230053

Välkomna att lämna synpunkter på Region Dalarnas förslag - Kollektivtrafikens basutbud i Dalarna

Ni ges härmed möjlighet att lämna synpunkter på kollektivtrafikförvaltningens förslag gällande kollektivtrafikens basutbud i Dalarna.

Regionalt Trafikförsörjningsprogram för Dalarna (2023 – 2032) utgör en långsiktig plan för hur kollektivtrafiken i länet ska bedrivas och utvecklas. Årligen görs cirka 10 miljoner resor i allmän- och särskild kollektivtrafik och marknadsandelen av motoriserade resor är ungefär 10 % (2022). Allmän kollektivtrafik omfattar såväl tågtrafik som busstrafik och är uppdelad i stråklinjer, stadstrafik, landsbygdslinjer (inklusive skoltrafik som är öppen för allmänheten) och flexlinjer. Den särskilda kollektivtrafiken omfattar färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor, skol- och särskoleresor. Utöver dessa utförs till exempel omsorgsresor, resor till och från korttidsboende, kommunresor och skoltidsresor på uppdrag av kommunerna.

Att definiera ett basutbud för den allmänna kollektivtrafiken är i Trafikförsörjningsprogrammet utpekat som ett strategiskt verktyg för den fortsatta utvecklingen av kollektivtrafiken. Basutbudet utgör då en struktur och den standard av kollektivtrafik som kan erbjudas i olika delar av länet. Utvecklingen av kollektivtrafiken ska syfta till att skapa attraktiv trafik med nöjda resenärer vilket leder till ett ökat resande och därmed ökad självfinansieringsgrad samtidigt som det finns ett grundläggande utbud av kollektivtrafik med geografisk täckning.

Utredningen syftar till att föreslå lämpligt basutbud för kollektivtrafiken i Region Dalarna samt förklara vilka effekter som anpassningen av den nya trafiken kan få på trafikerbjudandet, resandeutvecklingen samt ekonomin.

Utredningen utgår ifrån en övergripande och strukturell nivå på utbud i länet och inte ner på varje enskild linjes turnivå. Utredningen berör endast Dalarna och fokuserar inte på trafik till och från Dalarna i någon större utsträckning.

Förslag kollektivtrafikens basutbud i Dalarna

Strukturen för ett basutbud baserar sig på etablerade principer för att erbjuda en attraktiv kollektivtrafik kombinerat med förutsättningar och identifierade brister i Dalarna. Tågtrafiken kommer även framöver att vara grunden i ett sammanhållet trafiksystem och utvecklingsförslagen nedan fokuserar på busstrafiken. För att öka kollektivtrafikens attraktivitet och därmed öka resandet och kollektivtrafikens marknadsandel föreslås trafiken utvecklas enligt följande struktur:

Starka resrelationer utgörs av viktiga delregionala förbindelser med stor potential till ökat resande.

För de utpekade starka resrelationerna införs ett nytt trafikeringskoncept med arbetsnamnet DalaExpress. Tanken med införandet av ett antal DalaExpress-linjer är att införa attraktiva, snabba och kapacitetsstarka linjer som trafikerar regionens starka relationer och där arbetspendlare är en viktig målgrupp. I högtrafik är utbudet 30-minuterstrafik eller bättre.

Den allra starkaste resrelationen i regionen är kopplingen Borlänge – Falun. Idag är trafiken fördelad på fyra linjer som även gör ett mycket stort trafikarbete inom Borlänge respektive Falun. I detta åtgärdsförslag föreslås den typen av trafik att minskas och omfördelas till att förstärka stadstrafiken. Istället föreslås ett tydligare nät mellan städerna där DalaExpress 1 är sträckans starka linje. Linjen föreslås få 10-minuterstrafik under rusningstid. Nya linjen 100 och linjen 101 utgör komplement till tågtrafiken och DalaExpress 1.

Medelstarka resrelationer

Utöver de starka resrelationerna i regionen så har även ett antal medelstarka resrelationer identifierats. De kommer att trafikeras av en kollektivtrafik av god kvalitet men ha ett något varierande utbud beroende på efterfrågan och behovet för respektive sträcka. I högtrafik är utbudet 60-minuterstrafik.

Landsbygdstrafik

För övriga landsbygdstrafik anpassas utbudet enligt storlek på tätorten. Om tätorten ligger längs en utpekad resrelation kan utbudet vara högre.

Föreslaget basutbud baserar sig på totalt samma trafikvolym som nuvarande trafik men med en viss omfördelning av resurserna till den trafik där det finns potential för ökat resande (scenario 2).

Stadstrafik föreslås i Borlänge, Falun, Avesta, Mora och Ludvika. Tätorterna delas in två kategorier för stadstrafik; stor respektive liten stad och innebär främst en skillnad i det utbud som erbjuds, men också hur många linjer som trafikerar tätorten. Stadstrafiken är viktig för resor inom en stad och är i många fall ett måste om resenärer kommer utifrån och inte har en målpunkt i centrala tätorten. Då ställs höga krav på snabba byten och en stadstrafik som erbjuder attraktiva resor inom städerna.

Vad händer sen?

Remissynpunkterna sammanställs och beaktas i det förslag från förvaltningen som kommer att behandlas av kollektivtrafiknämnden och slutligt beslutas i regionfullmäktige under våren 2024. Efter beslut kommer kollektivtrafikförvaltningen fortsatt arbeta/vidare utreda:

- Utveckla DalaExpress-konceptet för den trafik där resandet ska vara som störst.
 - Bestämma takten för införande av ett förändrat utbud i samverkan med kommunerna.
-

- Att arbeta vidare med ökad punktlighet, taktfasta tidtabeller och fungerande byten.
- Att utvecklingen av tågstrategi fortsätter så att basutbudet för tågtrafik på sikt kan öka.
- Att regionen arbetar fram en mobilitetsstrategi för länet – hur ska framtidens mobilitet se ut för att attrahera nya resenärer och öka andelen hållbara resor?
- Utredda möjligheten för samordning mellan allmän och särskild kollektivtrafik inklusive anropsstyrd trafik och skoltrafik.
- Att kollektivtrafikinfrastrukturen ses över för ökad framkomlighet. Störst effekt ger bussgator, busskörfält, signalprioritering etc. i tätorter där framkomlighetsproblemen är större. Även på landsbygden kan åtgärder förbättra framkomligheten.

Bilagor

- Rapport Ramboll daterad 2023-09-26 - Kollektivtrafikens basutbud i Dalarna

Välkommen att tycka till

Eventuella synpunkter ska ha inkommit till kollektivtrafikförvaltningen 31 januari 2024.

Synpunkter lämnas skriftligt till kollektivtrafikforvaltningen@regiondalarna.se Vi ser gärna att ni lämnar era synpunkter i Microsoft Word-format. Vänligen ange KTN 2022/102 i rubriken.

Eventuella frågor under remissperioden skickas till:

kollektivtrafikforvaltningen@regiondalarna.se

Med vänlig hälsning

Kollektivtrafikförvaltningen

Region Dalarna

Sändlista

Länets kommuner
Avesta kommun
Borlänge kommun
Falu kommun
Gagnefs kommun
Hedemora kommun
Leksands kommun
Ludvika kommun
Malung-Sälens kommun
Mora kommun
Orsa kommun
Rättviks kommun
Smedjebackens kommun
Säters kommun
Vansbro kommun
Älvdalens kommun

Politiska partier i Region Dalarnas fullmäktige
Socialdemokraterna
Moderaterna
Sverigedemokraterna
Centerpartiet
Vänsterpartiet
Kristdemokraterna
Dalarnas sjukvårdsparti

Regionala kollektivtrafikmyndigheter
Region Gävleborg
Region Värmland
Region Västmanland
Region Örebro
Region Jämtland Härjedalen

Trafikföretag
Keolis Sverige AB
Transdev Sverige
Sambus AB
Tåg i Bergslagen AB

Kollektivtrafikförvaltningen

Christopher Carreira Chau

Utvecklingsstrateg

Tel: 021-481 83 29

E-post: christopher.carreira.chau@regionvastmanland.se

Datum

2024-02-15

Diariernr

KTM230053

Ert datum

2023-09-20

Er beteckning

KTN 2022/102

YTTRANDE ÖVER KOLLEKTIVTRAFIKENS BASUTBUD I DALARNA, REGION DALARNA**Beskrivning av ärendet**

Kollektivtrafikförvaltningen i Dalarna gjorde utav deras regionalt trafikförsörjningsprogram (2023–2032) en långsiktig plan för hur kollektivtrafiken ska bedrivas och utvecklas. Ett strategiskt verktyg som har identifierats är ett basutbud till kollektivtrafiken för den fortsatta utvecklingen av trafiken. Basutbudet togs fram av konsultföretaget Ramboll.

Utredningen syftar till att föreslå ett lämpligt basutbud för kollektivtrafiken i länet samt förklara vilka effekter som anpassningen av den nya trafiken kan få på trafikerbjudandet, resandeutvecklingen samt ekonomin. Förslaget innehåller att tågtrafiken kommer vara grunden och blir kompletterade av busstrafik i en resrelationsstruktur. Målet är att kunna påvisa vilket trafikutbud utöver basutbudet som kan vara motiverat utifrån resandeefterfrågan eller potential till ökat resande.

Yttrande

Kollektivtrafiknämnden i Västmanland har med stort intresse tagit del av rubricerat ärende och har följande att framföra.

Förslaget redovisar en bra sammanställning av kollektivtrafikens nuläge och förutsättningar i Dalarna samt skapar en stark hierarki av trafik som ska finnas i länet med åtta övergripande planeringsprinciper. Utbudet framgår med olika nivåer av regional trafik beroende på reserelationer och landsbygdsbehov samt särskilda lösningar på stadstrafiken i länet.

Basutbudet beskriver tåg som centralt i regionalt resande. Region Västmanland delar bilden av att tågtrafik ska vara central i ett regionalt resande. Västmanlands prioriteringar gällande storregional trafik är tågtrafik. Regionen arbetar med att utveckla tågtrafikutbudet längs bland annat Bergslagspendeln och UVEN och att säkra övergången av (stor-) regionalt resande från regionbussar till tåg.

Vi ser positivt på att marknadsföra den regionala stomtrafiken som har starka reserelationer med eget varumärke DalaExpress, särskilt för sträckorna som inte har ett bra eller inget tågutbud. Det kan hjälpa till att skapa en igenkännlig trafik av hög kvalitet liknande som för tågtrafik.

Vi ser också positivt att basutbudet föreslår fortsatt trafik från Dalatrafik in till Västmanland längs sträckan Grängesberg-Ludvika-Smedjebacken-Fagersta med linje 202 som komplement till Bergslagspendeln. Dock är det viktigt att säkerställa att tidtabellerna mellan Bergslagspendeln och linje 202 är som komplement, så att tåg- och busstrafiken konkurrerar inte med varandra.

Postadress

Region Västmanland
Kollektivtrafikförvaltningen
721 89 Västerås

Besöksadress

Ingenjör Bååths gata 11, vån. D
722 12 Västerås

Telefon, vxl

021-17 30 00

Telefax

021-17 45 09

Org Nr

232100-0172

VAT nr

SE232100017201

E-post

region@regionvastmanland.se

Webbadress

www.regionvastmanland.se

Västmanlands regionala trafikförsörjningsprogram nämner att hänsyn ska tas där vissa kommuner har sina viktigaste samband utanför länet. Länets samtliga kommuner har också getts möjlighet av Regionen att komma med inspel till detta yttrande. Kommunerna Fagersta och Norberg har stora knytningar till framför allt Avesta och Ludvika samt Smedjebacken, lika stort om inte större än till Västerås. Bland annat har kommunerna i norra länsdelen tyckt att det är lika viktigt för dem att ha samma kollektivtrafikutbud till södra Dalarna som till Västerås, vilket möjliggör arbets- och skolpendling samt större nytta och samverkan med kommunerna i södra Dalarna.

I dagsläget finns det länsöverskridandetrafik från båda VL och Dalatrafik. VL har busstrafik mellan Skinnskatteberg och Avesta/Krylbo, och Dalatrafik har busstrafik mellan Smedjebacken och Fagersta. Båda regionerna är också delägare i Tåg i Bergslagen, vilken kör tågtrafik mellan länen på Bergslagspendeln och Godsstråket mellan Bergslagen.

Vi ser möjligheter och fortsatt samverkan med Region Dalarna för ett förbättrade utbud av länsöverskridande trafik mellan Västmanland och Dalarna.

För kollektivtrafiknämnden
Region Västmanland

Jenny Landernäs
Ordförande
Kollektivtrafiknämnden

Arne Andersson
Förvaltningsdirektör
Kollektivtrafikförvaltningen